

Memo Algemeen Bestuur hoofdlijnen Energietoeslag

Datum 3 maart 2022
Aan de leden van het Algemeen Bestuur van de GRS
Van Dagelijks Bestuur, Portefeuillehouder P.J. Heijkoop
Steller F.C. Haisma
Onderwerp Hoofdlijnen Energietoeslag

Inleiding

De prijzen van elektriciteit en gas zijn de afgelopen tijd sterk gestegen. Dit merkt iedereen in de energierekening. Het Kabinet heeft daarom al eerder € 3,2 miljard vrijgemaakt om de energiebelasting te verlagen. Het CBS becijferde [onlangs](#) dat een huishouden bij gemiddeld verbruik in 2022 zo'n € 1.300 meer kwijt is aan energie op jaarbasis dan in 2021, inclusief bovengenoemde verlaging van de energiebelasting.¹ Dat is een stijging van 86%. Deze prijsstijging komt extra hard aan bij inwoners met een laag inkomen. Voor hen kunnen enkele tientallen euro's per maand al het verschil maken tussen wel en niet rondkomen. Het Rijk bereidt daarom een eenmalige tegemoetkoming voor om huishoudens met een laag inkomen tegemoet te komen voor de stijgende energieprijzen.² Het Kabinet heeft hiervoor een spoedwetsvoorstel ingediend om deze [Energietoeslag](#) mogelijk te maken. De regeling houdt in dat binnen de bijzondere bijstand een categoriale regeling kan worden vormgegeven, op grond waarvan minima-huishoudens een energietoeslag kunnen ontvangen. De Energietoeslag is al in december 2021 aangekondigd door het Kabinet en het [ongeduld](#) begint daarom toe te nemen. Gezien de ernst en urgentie van dit vraagstuk wil het Dagelijks Bestuur (DB) daarom snel tot een regeling komen in de Drechtsteden. In deze notitie wordt u meegenomen in de vraagstukken die voorliggen en de keuzes die het DB hierin wil maken. Deze hoofdlijnen van een Drechtstedelijke Energietoeslag willen we met u bespreken op het AB van 10 maart 2022.

Energietoeslag

In de zoektocht naar een oplossing is het kabinet in samenspraak met de VNG, Divosa en gemeenten tot de conclusie gekomen dat alleen een meer generieke oplossing via de categoriale bijzondere bijstand uitvoerbaar is. Verstrekking via de categoriale bijzondere bijstand betekent – in tegenstelling tot de individuele bijzondere bijstand - dat we niet hoeven vast te stellen dat het huishouden ook daadwerkelijk is geconfronteerd met een sterk gestegen energierekening en dat het huishouden deze energierekening financieel niet kan dragen. Verstrekking via de categoriale bijzondere bijstand is daarmee aanzienlijk minder complex en arbeidsintensief dan via de individuele bijzondere bijstand. Van elk huishouden binnen de vast te stellen doelgroep wordt verondersteld dat de Energietoeslag noodzakelijk is. Voor huishoudens van wie we weten dat deze tot de doelgroep behoren, omdat ze bekend zijn vanuit de bijstand of het minimabeleid kunnen we de Energietoeslag ambtshalve, dus zonder aanvraag, uitkeren. Hiermee worden veel inwoners in één keer gecompenseerd en het scheelt veel uitvoeringskosten ten opzichte van het behandelen van duizenden aanvragen.

Beleidsvrijheid

Het Kabinet is bezig met een spoedwet om de Participatiewet aan te passen, waarmee we de bevoegdheid krijgen om in het jaar 2022 via de categoriale bijzondere bijstand een eenmalige Energietoeslag toe te kennen aan huishoudens met laag inkomen. Binnen deze wetwijziging is er beleidsvrijheid op een aantal onderdelen, die in beleidsregels verder moet worden ingevuld. De belangrijkste keuze hierbij is het vaststellen van de inkomensgrens en het bedrag van de Energietoeslag. Binnen de GR Sociaal is het Dagelijks Bestuur bevoegd om beleidsregels vast te stellen voor bijzondere bijstand. Uitvoerende taken en bevoegdheden vanuit de bijzondere bijstand, inclusief het vaststellen van

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/07/prijs-van-energie-86-procent-hoger#:~:text=Een%20huishouden%20dat%20in%20januari,jaarbasis%20dan%20in%20januari%202021.>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/12/10/kamerbrief-eenmalige-energietoeslag-lage-inkomens>

beleidsregels zijn immers gedelegeerd naar het Dagelijks Bestuur. Maar we bespreken graag in het AB welke keuzes er gemaakt moeten worden.

Voorstel voor invulling keuzeruimte

Het DB stelt voor om de keuzeruimte als volgt in te vullen:

Onderwerp	Voorstel
Doelgroep	<120% wettelijk sociaal minimum (WSM)
Bedrag	€ 200
Vermogen	Niet in aanmerking nemen
Ambtshalve groep	Inwoners die in de periode vanaf 1 juli 2021 (hebben) ontvangen: algemene bijstand, bijzondere bijstand, PMB, IOAW, IOAZ, BBZ 2004, Tozo 5, Aio-uitkering of kwijtschelding gemeentebelastingen.
Ingangsdatum:	Medio april

Hieronder worden deze voorstellen toegelicht:

- Inkomensgrens
Niet alleen de inwoners in de bijstand hebben last van de energieprijzen, ook werkenden met een laag inkomen komen in de knel. Daarom stellen we voor om de inkomensgrens op 120% van het wettelijk sociaal minimum (WSM) vast te stellen. Dit sluit aan op de landelijke raming waar het budget op is gebaseerd.
- Bedrag van de energietoeslag
We stellen voor om aan te sluiten bij het landelijk gangbare bedrag van € 200.
- Of en welk vermogen in aanmerking wordt genomen
We stellen voor om vermogen niet in aanmerking te nemen voor de Energietoeslag. De regeling wordt hiermee veel beter uitvoerbaar, omdat vermogensvaststelling complex en tijdrovend is (zeker bij ondernemers). Bovendien is het bekend dat de meeste huishoudens met een laag inkomen niet of nauwelijks over vermogen beschikken.
- Welke doelgroep de energietoeslag ambtshalve zal ontvangen
Binnen de gekozen doelgroep (inkomensgrens) stellen we voor om zo veel mogelijk inwoners van wie we al eerder hebben vastgesteld dat ze aan deze inkomenseis voldoen, de Energietoeslag ambtshalve te verstrekken. Zo zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk mensen die dit nodig hebben de Energietoeslag ontvangen. Daarnaast scheelt het veel uitvoeringskosten in vergelijking met het beoordelen van aanvragen. We stellen daarom voor om de Energietoeslag ambtshalve uit te keren aan inwoners die in de periode vanaf 1 juli 2021 (hebben) ontvangen: algemene bijstand of hieraan gerelateerde bijstandsregelingen (IOAW, IOAZ, BBZ), bijzondere bijstand, Persoonlijk minimabudget (PMB), kwijtschelding gemeentelijke belastingen of Tozo 5.
- Ingangsdatum
De ingangsdatum van de wetwijziging is voorzien op 1 april 2022. We stellen voor om snel mogelijk daarna van start te gaan. Daarnaast hebben we ook aandacht voor een zorgvuldig bestuurlijk proces. Hieronder lichten we toe hoe gemeenten en ook gemeenteraden worden meegenomen voordat de regeling van start gaat.

Financiën

Landelijk wordt er € 200 miljoen beschikbaar gesteld voor de Energietoeslag. Dit is berekend op in totaal 800.000 huishoudens. Voor dit macrobudget is gerekend met een inkomensgrens van 120% WSM (wettelijk sociaal minimum) en een toeslag van € 200. Deze € 200 miljoen is inclusief 20% uitvoeringskosten. Voor de Drechtsteden wordt er in totaal € 3.020.584 budget beschikbaar gesteld met de meicirculaire. Deze middelen zullen worden opgehaald middels de eerstvolgende Burap (waarschijnlijk de eerste Burap). We schatten in dat dit voldoende is om de regeling mee uit te voeren, zoals we hieronder toelichten.

Hieronder worden enkele financiële scenario's toegelicht. We kunnen de kosten voor de 'ambtshalve-groep' berekenen (op basis van de huidige schatting komen circa 8.500 huishoudens hiervoor in aanmerking), de onzekerheid zit in het bereik onder de 'aanvraag-groep'. Deze doelgroep van ongeveer 7.300 huishoudens is grotendeels (nog) niet bij de SDD bekend. We zien in de doorgerekende scenario's dat we financieel uitkomen met de middelen, tenzij het totale bereik boven de 80% komt. Een bereik van meer dan 80% is nog bij geen enkele minimaregeling voorgekomen. Dit betekent dat het hoogstwaarschijnlijk is dat we met de landelijk beschikbaar gestelde middelen de Energietoeslag kunnen uitvoeren.

Scenario's bij inkomensgrens van 120%

	Scenario 1: bereik aanvraaggroep: 25% totaal bereik: 65%	Scenario 2: bereik aanvraaggroep: 40% Totaal bereik: 72%	Scenario 3: bereik aanvraaggroep: 60% Totaal bereik: 82%
Totaal aantal doelgroep	15.800	15.800	15.800
Aantal ambtshalve groep	8.500	8.500	8.500
Aantal aanvraag groep	1.825	2.920	4.380
Totaal aantal Energietoeslagen	10.325	11.420	12.880
Kosten (incl. uitvoering)	€ 2.478.000	€ 2.740.800	€ 3.091.200
Budget	€ 3.020.584	€ 3.020.584	€ 3.020.584
Saldo	€ 542.584	€ 279.784	-€ 70.616

Maatwerk

In principe is er maatwerk per gemeente mogelijk in het beleid (bijvoorbeeld op de inkomensgrens en/of op het bedrag). Mocht dit wenselijk worden geacht, zal eventueel nog een uitvoeringstoets uitgevoerd moeten worden, afhankelijk van de aard van het verzoek. Ook kan het consequenties hebben op de ingangsdatum voor die gemeente. Financieel-technisch is de GR Sociaal echter nog niet volledig ingesteld op maatwerk in de verdeelsystematiek. De Drechtraad heeft op [5 oktober 2021 besloten](#) dat de ingroeiperiode die geldt voor de omzetting van de kostenverdeelsleutels begint vanaf 2023. Voor 2022 geldt dus nog solidariteit op het minimabeleid (kostenverdeling op basis van 5-jarig gemiddelde bijstandsontvangers) en wordt er nog niet afgerekend op basis van nut. Een eventuele maatwerkkeuze vertaalt zich bij deze regeling dus niet 1-op-1 financieel door richting de gemeente die deze keuze maakt.

Vervolg en bestuurlijke route

In de AB-vergadering van 10 maart 2022 willen we met u bovenstaande hoofdlijnen van een Drechtstedelijke Energietoeslag met u bespreken. Mocht u hiermee akkoord zijn, dan stellen we in de DB-vergadering van 21 maart 2022 de beleidsregels conform deze hoofdlijnen vast. Deze komen dan terug in de AB-vergadering van 7 april, samen met een Raadsinformatiebrief om de gemeenteraden van deze aanpak te informeren. Nadat de raden zijn geïnformeerd starten we de uitvoering van de Energietoeslag in medio april.

De reden dat het DB haast heeft met de bespreking van de hoofdlijnennotitie in het AB van 10 maart, is dat de nood hoog is bij de doelgroep. We willen daarom snel van start gaan met het uitkeren van de energietoeslagen. Als we wachten tot het volgende AB schuift de datum waarop we van start kunnen gaan twee maanden op.